

ת"פ 11862/04/14 - מדינת ישראל נגד מאור מלכה, אופיק מלק

בית המשפט המחוזי בנצרת

08 דצמבר 2014

ת"פ 11862-04-14 מדינת ישראל נ'
מלכה(עציר) ת"פ 11900-04-14 מדינת
ישראל נ' מלק

בפני כבוד סגן הנשיא, השופט - תאופיק כתילי
המאשימה מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז צפון

נגד

הנאשמים 1. מאור מלכה (עציר) 2. אופיק מלק

נוכחים:

מטעם המאשימה: עו"ד סימונה בן חיים לוי

מטעם הנאשם 1: הובא וע"י עו"ד שלמה אלכביר

מטעם הנאשם 2: הובא וע"י עו"ד מוטי לוי

[פרוטוקול הושמט]

גזר דין

1. הנאשמים לפניי, מאור מלכה (להלן: "**נאשם 1**") ואופיר מלק (להלן: "**נאשם 2**") (להלן ביחד: "**הנאשמים**") הורשעו, על-פי הודאתם בשני כתבי אישום מתוקנים נפרדים, מיום 22.10.14 (להלן: "**כתב-האישום**"), בביצוע עבירת שוד, לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**").

2. על-פי המפורט בכתב-האישום, מאור אלקיים (להלן: "**המתלונן 1**") ולידור אלקיים (להלן: "**המתלונן 2**") (ביחד להלן: "**המתלוננים**"), הם אחים המחזיקים בבית עסק ברחוב ירושלים בבית-שאן (להלן: "**העסק**" או "**המקום**"). העסק מגודר במעקה עשוי עץ (להלן: "**המעקה**"). בין הנאשמים לבין המתלוננים ישנה היכרות מוקדמת על רקע היותם חברים המתגוררים באותה העיר.

בתאריך 26.03.14 בשעה 02:00 או בסמוך לכך, הגיע הנאשם 1 לעסק, כאשר באותה העת שיחקו המתלוננים "סנוקר", בשולחן הממוקם בסמיכות לעסק, ונאשם 1 צפה בהם בעודם משחקים. בשלב מסוים נאשם 1 החל לשכנע את המתלונן 2 לעזוב את המקום, בתואנה כי ישנה מסיבה באזור. משלא נענה מתלונן 2 להפצרותיו של נאשם 1, עזב

עמוד 1

האחרון את המקום. לאחר מספר דקות חזר נאשם 1 למקום והחל לשחק "סנוקר" עם המתלונן 2, תוך שנאשם 1 פונה למתלונן 1 ומתעקש על כך שמתלונן 1 יישב על כיסא הנמצא בסמוך למעקה (להלן: "הכיסא"). לנוכח התעקשותו זו של נאשם 1 התיישב מתלונן 1 על הכיסא.

כעבור מספר דקות, בשעה 02:18, הגיע למקום נאשם 2 כשהוא רעול פנים ומחזיק בידו חפץ חד, וזאת לשם מימוש השוד ובידיעתו והסכמתו של נאשם 1. נאשם 2 נעמד מאחורי מתלונן 1 והצמיד את החפץ החד לצווארו, תוך שהוא מורה בצעקות למתלונן 2 להוציא כסף מהקופה הרושמת שנמצאת בתוך העסק. מתלונן 2 ניגש אל הקופה כשהוא נרעד והוציא משם סכום של כ-150 ₪ אותו שם על משטח הממוקם בסמיכות למעקה (להלן: "המשטח"). נאשם 2 בחן את סכום הכסף שהונח, ומאחר והסכום לא סיפק אותו, הוא הורה למתלונן 2, בצעקות, שייגש שוב אל הקופה ויוציא משם סכום כסף נוסף. מתלונן 2 ניגש בשנית אל הקופה, הוציא משם סכום של כ-100 ₪ והניחם על המשטח. הנאשם 2 דרש ממתלונן 2 שיעביר לידיו את סכום הכסף (בסך כולל של כ-250 ₪), אך מתלונן 2 סירב לעשות כן בשל החשש כי נאשם 2 יפגע בו. בשלב זה ניגש נאשם 1, ללא כל היסוס, אל המשטח, נטל את סכום הכסף לידיו והעבירו לידי נאשם 2. נאשם 2 קיבל את הכסף לידיו וברח מן המקום. המתלוננים דלקו בעקבותיו של נאשם 2, כאשר גם נאשם 1 רץ בעקבותיו ומתחזה כמי שמעוניין לתופסו. בשלב מסוים, מתלונן 2 חייג אל מוקד 100 ומסר להם את המיקום המדויק בו התרחש השוד. לאחר שהמתלונן 2 סיים את השיחה עם מוקד 100, פנה אליו נאשם 1 ואמר לו: "בשביל מה הזמנת משטרה, תבטל את זה ... סתם ישגעו אותך...".

3. במסגרת הסדר הטיעון הוסכם בין הצדדים, כי בכל הנוגע לנאשם 1 הטיעון לעונש יהיה חופשי; ואילו לגבי נאשם 2, הצדדים יטענו במשותף להשית עליו עונש של 27 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו, וכן עונשים נלווים.

טיעוני המאשימה

4. המאשימה טוענת, כי אירוע השוד תוכנן על-ידי שני הנאשמים, אשר ערכו ביניהם "חלוקת תפקידים", ובמהלכו הפגינו אלימות. המאשימה סבורה, כי יש לאבחן בין חלקם של הנאשמים למרות שביצעו את העבירה בצוותא, כשלטענתה חלקו של נאשם 1 הוא גדול יותר, בהיותו זה אשר החזיק בחפץ החד וביצע את חלקו המרכזי של השוד כשהוא רעול פנים. עוד טענה, כי למרות הנזק הקל, יש לתת את הדעת לפוטנציאל ההסלמה במקרה דנן, ולנזק הבלתי מוחשי שנגרם למתלוננים.

באשר למתחם הענישה ההולם, המאשימה טוענת כי בנסיבות דנן נע המתחם בין 24 ל-48 חודשי מאסר בפועל.

5. באשר לנסיבותיהם האישיות של הנאשמים, המאשימה הפנתה לגיליונות המרשם הפלילי של השניים, המלמדים על עבר פלילי מכביד, הכולל הרשעות בעבירות רכוש ואלימות ונשיאת מאסרים.

באשר לנאשם 2, המאשימה ציינה כנסיבה מקלה את הודאתו המוקדמת ואת שיתוף הפעולה שלו עם גורמי האכיפה, ולפיכך עתרה כמוסכם לעונש של 27 חודשי מאסר.

לגבי נאשם 1 טענה, כי עברו הפלילי מכביד; שהוא לא היסס לבצע את העבירות שעה שתלוי ועומד כנגדו עונש מאסר מותנה, כפי שיפורט להלן; שחלקו בעבירה היה מרכזי ודומיננטי ושלא קיימות לגביו נסיבות מקלות. לפיכך, ביקשה

להעמיד את עונשו על הרף הבינוני של מתחם הענישה ההולם, לצד עונשים נלווים.

6. בפתח הדיון מיום 09.11.14 הגישה באת-כוח המאשימה עותק מגזר-דינו של בית משפט השלום בנצרת בת"פ 13677-02-10, מיום 07.04.10, בו הוטל ל נאשם 1 עונש של 18 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים, לבל יעבור עבירת רכוש מסוג פשע. המאשימה מבקשת להפעיל כעת עונש זה במצטבר לעונש שיוטל עליו בתיק הנוכחי.

טיעוני הנאשמים

7. הנאשם 2 ביקש לאשר את העונש עליו הסכימו הצדדים במסגרת הסדר הטיעון, תוך שהוא מביע חרטה על מעשיו. סנגורו של נאשם 2 ציין בטיעונו את הודאתו של הנאשם 2 בעובדות כתב האישום; את הסכום שנשדד (כ-250 ₪); ואת חלקו הקטן, לדבריו, של מרשו באירוע. עוד טען, כי נאשם 2 הוא זה שחשף למעשה את האירוע, והודה במעשים מיד בתחילת חקירתו.

8. סנגורו של נאשם 1 ביקש לציין את התיקון שנעשה בכתב האישום, והרשעתו של נאשם 1 בעבירת שוד לפי סעיף 402(א), וזאת להבדיל מעבירה של שוד בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 402(ב) לחוק. כן הפנה למניע לביצוע העבירה, כפי שהדברים מופיעים בהודעתו של נאשם 2 מיום 30.03.14 ולפיהם מטרת השוד הייתה להשיג כסף לצורך השתתפות בחתונה של חבר. הסנגור טוען, כי הדברים מלמדים על הייאוש בו היה נאשם 1 שרוי.

הסנגור דוחה את הטענה כי האירוע היה מתוכנן, ומצביע על כך שעבירת הקשר נמחקה מכתב האישום. לדבריו, כל שקרה הוא שנאשם 2 היה במקום והודיע לנאשם 1 כי ישנה הזדמנות להשיג כסף למתנת החתונה אליה הוזמן.

9. באשר למתחם הענישה, סנגורו של נאשם 1 הפנה לפסק-דינו של בית המשפט העליון בע"פ 7655/12 **אדריס פייסל נ' מדינת ישראל** (04.04.13) (להלן: "**עניין פייסל**"), שם נקבע מתחם ענישה לאירוע במסגרתו נעברה עבירת שוד, לפי סעיף 402(א), על הטווח שבין 6 חודשים ל-24 חודשי מאסר בפועל. עוד הפנה למקרים דומים בהם הסכימה המאשימה להסדר במסגרתו הורשעו נאשמים בעבירה של דרישת נכס באיומים בלבד, כשרמת הענישה, בהתאם, הייתה נמוכה יותר מזו לה טוענת המאשימה במקרה דנן. לבסוף, הפנה למאמרם של פרופ' רות קנאי וד"ר אורן גזל-אייל, **בחירת עונשי מוצא - שיטה ויישום**, בו הצביעו על כך שהעונש הממוצע לעבירת השוד עומד על 24 חודשי מאסר בפועל, תוך שהם מציעים להפחית את רמת הענישה בעבירה זו ולהעמידה על 18 חודשי מאסר בלבד.

10. לבסוף, התייחס הסנגור לחלקו של הנאשם 1, תוך שהוא דוחה את הטענה כי חלקו של האחרון בעבירה היה גדול יותר. לטענתו, דווקא חלקו של נאשם 2, כמי שהיה במקום טרם האירוע, יזם אותו והתקשר אל הנאשם 1 על מנת לשכנע אותו ליטול בו חלק, הוא גדול יותר. לפיכך, ביקש להטיל על נאשם 1 עונש מאסר מתון, שלא יעלה על שנת מאסר, תוך הפעלת עונש המאסר המותנה בחופף לעונש זה.

11. לעיון בית-המשפט הוגשה תעודת הוקרה המעידה על כך שנאשם 1 משמש תומך לאסירים הנמצאים בהשגחה בבית-הסוהר צלמון, בו הוא עצור כעת, ושהוא ממלא תפקידו זה "במסירות, נאמנות, אחריות, נתינה, סבלנות

וסובלנות".

כן הוגש מכתב שכתב הנאשם 1, בו הוא מפרט אודות נסיבות חייו הקשות, והסיבות שהביאו אותו לידי עבירה, כאשר לדבריו הוא "נגרר" לאירוע.

דין והכרעה

12. מעשיהם של הנאשמים, אשר נועדו לשלול מן המתלוננים את רווחיהם, פגעו בזכות הקניין של המתלוננים, בתחושת הביטחון שלהם, והיוו סכנה לגופם ואף לחייהם. חומרתם הרבה של מעשים מסוג זה ניכרת גם כאשר היקף הנזק הוא קטן, וזאת בשים לב, כפי שטענה בצדק המאשימה, לפוטנציאל ההסלמה הקיים, ובמיוחד כאשר נעשה שימוש בחפץ חד על מנת לאיים.

מעבר לכך, המעשים פוגעים בתחושת הביטחון הכללית בקרב הציבור, ויש בהם לזרוע תחושות של פחד בקרב תושבי המקום.

13. על חומרתה של עבירת השוד עמד כב' השופט רובינשטיין בע"פ 8660/10 פלוני נ' **מדינת ישראל** (17.05.11), כשדבריו שם:

"עבירת השוד מחייבת, על פי רוב וככלל, מאסר מאחורי סורג ובריח; היא מאגדת בקרבה את הפן האלים עם הפן הרכושי, ויש בה איום מובנה לגופו, לכבודו לקניינו של הקרבן, זכויותיו החוקתיות הבסיסיות. בית משפט זה התבטא להלכה ופסק למעשה ברוח זו פעמים רבות... ועוד, בצדק ציין בית המשפט קמא את השתרעותן של תופעות השוד למען כסף קל כלפי הטרף הקל, בין השאר, של אנשים המצויים לבדם במקומות כמו תחנות דלק או חנויות הפתוחות בלילה. בית המשפט צריך להיות קולם של קרבנות אלה."

14. בהתאם לפגיעה החמורה בערכים החברתיים שהוזכרו, מגמת הפסיקה לגבי עבירת השוד היא של החמרה בענישה, ויפים לעניין זה הם דבריו של כב' השופט ס' ג'ובראן, בע"פ 9094/12 **טספאי נ' מדינת ישראל** (28.04.13):

"אין מחלוקת כי עבירת השוד עבירה חמורה היא. ראשית, פוגעת עבירה זו בקניינו של הקרבן. שנית, וחמור מכך, עבירת השוד פוגעת בביטחונו האישי של הקרבן. תחושת האימה וחוסר האונים בה שרוי קרבן עבירת השוד, והחשש לחייו, מותירים בו לא פעם צלקות חמורות לאורך תקופה ארוכה. מטעם זה קבע בית המשפט לא אחת כי גם מקום בו לא בוצעה אלימות פיזית בפועל, וכן מקום בו כלל לא הוצג כלי הנשק, ראוי להטיל עונשים מרתיעים על המבצעים עבירות אלו."

15. במקרה דנן, ובניגוד לנטען על-ידי נאשם 1, מדובר באירוע מתוכנן, והדברים עולים בבירור מן העובדות המפורטות בכתב האישום, אף אם המאשימה בחרה שלא לייחס לשניים עבירה של קשירת קשר לפשע. הנאשם 2 הגיע למקום

מתוך מטרה "להכין את הקרקע" ולהקל על ביצוע השוד, והנאשם 1 הוא שהוציא לפועל את חלקו העיקרי של השוד, בתיאום עם נאשם 2 ושיתוף פעולה עמו. הנאשם 1 הגיע למקום כשהוא רעול פנים ומצויד בחפץ חד, כשהצטיידות זו מעידה אף היא על הכנה מוקדמת. מעבר לכך, כתב האישום אינו כולל עובדות ופרטים נוספים, מהם ניתן ללמוד על אירוע ספונטאני.

16. באשר לנזק, אכן, היקף הנזק הכספי אינו גדול, אף כי יש לזכור שנסיבה זו היא אינה תוצאה של חסדי הנאשמים. אף באשר לנזקים לא ממוניים, לא נטען דבר ולא הובאו ראיות. לצד זאת, נתתי דעתי לסיכון אותו יצרו הנאשמים כלפי המתלוננים, לשימוש בחפץ חד אשר יכול היה להביא לפגיעות בגוף ואולי אף בנפש, ולאפשרות כי התנגדות מצד המתלוננים הייתה מובילה לתוצאה קשה וחמורה.

17. באשר למניע, איני סבור כי מחסור בכסף יכול להוות הצדקה לביצוע שוד, והטענה לפיה נאשם 1 נקלע למצב של "יאוש, אינה מסבירה לטעמי את ההחלטה לשדוד חבר אחד, באיומים ותוך הפגנת אלימות, במטרה להשתתף בחתונתו של חבר אחר.

18. בנסיבות דומות, וככל שמדובר בביצוע עבירת שוד לפי החלופה שבסעיף 402(א) לחוק, קרי - שלא בנסיבות מחמירות, בתי-המשפט הטילו לא אחת עונשי מאסר מרתיעים, לתקופות של מספר שנים.

כך, למשל, בע"פ 5535/12 **אנגסום כאברי נ' מדינת ישראל** (01.05.13), הועמד עונשו של מערער, אשר הורשע בשוד מכשיר טלפון סלולארי מעוברת אורח, על 40 חודשי מאסר בפועל. המערער שם הורשע גם בעבירות של התחזות לאדם אחר ושיבוש מהלכי משפט.

בע"פ 2678/12 **אבו כף נ' מדינת ישראל** (15.01.13) נדחה ערעורו של נאשם, שנגזרו עליו 36 חודשי מאסר, בגין שוד של 2,000 ש"ח מסניף דואר, אותו ביצע תוך איום שנרשם על גבי פתק, וללא הפגנת אלימות פיזית או שימוש בנשק.

בע"פ 1041/14 **ראיד קרקי נ' מדינת ישראל** (05.10.14) אושר עונש של 50 חודשי מאסר בפועל, שהושת על מערער שהורשע בשוד קשישה, וכן במעשה של כניסה למקום מגורים וגניבה אותם ביצע כלפי זוג קשישים נוסף. בית המשפט המחוזי קבע לגבי שוד הקשישה באישום הראשון, כי מתחם הענישה ההולם נע בין שנתיים וחצי לחמש שנות מאסר.

בע"פ 772/13 **יחיא נ' מדינת ישראל** (29.06.14), בע"פ 6862/13 **ראיד חג'אזי נ' מדינת ישראל** (07.07.14) ובעניין **פייסל** אליו הפנה הסנגור, נקבע לגבי עבירת שוד, המתבטא באירוע ספונטני וחד פעמי שנלווית לו דרגת אלימות נמוכה ואינו כולל שימוש בנשק, כי מתחם הענישה הראוי למקרים כאלו עומד על הטווח שבין שישה חודשים לבין 28 חודשי מאסר בפועל.

19. באשר למקרה דנן, בהינתן התכנון, השימוש בחפץ החד, ורמת האלימות הנמוכה (פרט לעניין האיום בחפץ בחד), **מתחם הענישה ההולם נע בין 12 ל-36 חודשי מאסר בפועל.**

בקביעת מתחם זה לא ראיתי לערוך אבחנה בין הנאשמים, בהיותם מבצעים בצוותא, וכאשר לא מצאתי טעם מיוחד להפחית מאחריותו של נאשם 1 למעשיו של נאשם 2, וזאת בכל הנוגע לנסיבות הקשורות לביצוע העבירה.

20. בתוך מתחם זה, ראיתי לקבל את הסכמת הצדדים באשר לעונשו של נאשם 1, שהוא עונש סביר בנסיבות העניין ובנסיבותיו של נאשם 1, ובמיוחד לאור הודאתו המהירה בעבירות ושיתוף הפעולה שלו עם גורמי האכיפה, כשמנגד לנסיבות אלה עומד עברו הפלילי הכולל 4 הרשעות קודמות בגין מספר רב של עבירות, בהן עבירות אלימות, רכוש וסמים.

21. באשר לנאשם 2, בהעדר נתונים אודות שיתוף הפעולה שלו מול גורמי האכיפה, הרי שקביעת עונשו בתוך המתחם מצדיקה אבחנה בינו לבין נאשם 1. לכך יש לצרף את עברו הפלילי המכביד של נאשם 2, הכולל 8 הרשעות קודמות בגין עבירות אלימות, רכוש וסמים; וכן את עונש המאסר המותנה התלוי ועומד נגדו.

נתתי דעתי לתפקודו של נאשם 1 בין כתלי הכלא, לעזרה שהוא מושיט לאחרים שם, ולנסיבות חייו, ומצאתי כי יש בכך להצדיק הקלה מסוימת בעונשו, כך שלא יעמוד על הרף המקסימאלי של מתחם הענישה.

22. לסיכום, אני גוזר על כל אחד מהנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם 1 -

- א. עשרים ושבעה (27) חודשי מאסר לנשיאה בפועל בניכוי ימי מעצרו, החל מיום 26.3.14, (היה משוחרר בין המועדים 11.6.14 עד יום 10.7.14 והחל מיום 10.7.14 נעצר עד היום).
- ב. 12 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, והתנאי הוא שנאשם 1 לא יעבור במהלך תקופה זו עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע שירשע בגינה.
- ג. אני מחייב את הנאשם 1 לפצות כל אחד מן המתלוננים, בסכום של 1,000 ₪ כל אחד. הסכומים הנ"ל יופקדו בקופת בית המשפט בתוך 180 יום מהיום, בהתאם לפרטים אשר ימסרו ע"י ב"כ המאשימה למזכירות בית המשפט.

נאשם 2 -

- א. שלושים (30) חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו, החל מיום 26.3.14.
- ב. הפעלת עונש המאסר המותנה, בן שמונה עשר החודשים, שהוטל על נאשם 2 בת"פ 13677-02-10, כך שחודשיים מתוכם יישא נאשם 2 במצטבר לכל עונש אחר, ואת היתרה יישא בחופף. **בסך הכול יישא נאשם 2 שלושים ושניים (32) חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו.**
- ג. 12 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, והתנאי הוא שנאשם 2 לא יעבור במהלך תקופה זו עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע שירשע בגינה.
- ד. אני מחייב את הנאשם 2 לפצות כל אחד מן המתלוננים, בסכום של 1,000 ₪ כל אחד.

הסכומים הנ"ל יופקדו בקופת בית המשפט בתוך 180 יום מהיום, בהתאם לפרטים אשר יימסרו ע"י ב"כ המאשימה למזכירות בית המשפט.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים.

**ניתן והודע היום ט"ז כסלו תשע"ה,
08/12/2014 במעמד הנוכחים.
תאופיק כתילי , סגן נשיא**